

Justitiedepartementet

2022-06-01

Dokumentbeteckning

COM(2022) 189

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS förordning om ändring av förordning (EU) 2018/1806 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav

Sammanfattning

Den 27 april presenterade EU-kommissionen ett förslag om viseringsfrihet för Kuwait och Qatar. Förslaget innebär att medborgare från Kuwait och Qatar som innehar ett biometriskt pass undantas från viseringskravet för resor under 90 dagar inom en 180 dagars period för affärs, turism eller familjesök inom Schengenområdet.

Regeringen kan stödja förslaget om viseringsfrihet för Kuwait och Qatar. Regeringen verkar för att, under förhandlingarna om viseringsfrihet, stärka samarbete kring bland annat återtagande och säkerhet samt efterlevnad av mänskliga rättigheter. Regeringen verkar även för att avtalen ska innehålla nödvändiga säkerhetsgarantier.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Förslaget utgår ifrån kriterierna för viseringsfrihet enligt förordning (EU) 2018/1806 som omfattar bland annat irreguljär migration, allmän ordning och säkerhet, ekonomiska intressen (särskilt vad gäller turism och handel) samt unionens relation till relevanta tredjeländer. Av kommissionens analys framgår att risken för irreguljär migration är låg, säkerhetsrisken måttlig och ekonomiska intressen betydande. Förslaget ska även ses i ljuset

utrikespolitiska överväganden såsom samarbete bland annat under Covid-19 pandemin, talibanernas maktövertagande i Afghanistan och energifrågan i förhållande till Ryssland. Kommissionen menar att viseringsfrihet även skulle bidra till att stärka relationerna med Gulfstaterna i stort. Kommissionen noterar att det återstår utmaningar kopplade till grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter men framhåller en betydande utveckling inom dessa områden. Vidare skulle avtalen om viseringsfrihet innehålla nödvändiga säkerhetsgarantier för att suspenderas eller avslutas om kraven för viseringsfrihet inte längre bedöms vara uppfyllda eller om framsteg inom dessa områden avstannar.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innebär att kuwaitiska och qatariska medborgare med biometriska pass undantas från viseringskravet för kortare vistelser inom Schengenområdet. Viseringsfriheten gäller för vistelser upp till 90 dagar under en 180-dagars period. Konkret innebär förslaget att länderna flyttas över från bilaga I till bilaga II i viseringsförordningen (förordning (EU) nr 2018/1806 om fastställande av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav). Viseringsfriheten träder i kraft efter det att viseringsfrihetsavtal mellan EU och respektive land har förhandlats och ingåtts.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget innehåller bestämmelser som rör skyldighet att inneha visering respektive undantag från denna skyldighet. Bestämmelser om viseringsskyldighet finns i viseringsförordningen som är direkt tillämplig i Sverige. Ytterligare undantag från viseringskravet finns i utlänningsförordningen (2006:97). Några ändringar av de svenska bestämmelserna är inte nödvändiga.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Beslut om viseringsfrihet kan innebära intäktsbortfall av viseringsintäkter. Sverige har ingen viseringshantering i Kuwait eller Qatar där Sverige representeras av Nederländerna. Detta innebär att inget inkomstbortfall för viseringsintäkter uppstår för Sveriges del. Tidigare beslut om viseringsfrihet har i vissa fall inneburit en ökning av antalet ogrundade asylansökningar till Sverige. Det bedöms dock inte vara sannolikt att ett sådant beslut skulle få sådana konsekvenser när det gäller de nu aktuella länderna. Om det trots allt skulle uppstå ett ökat antal asylsökande från Kuwait och Qatar bedöms kostnadseffekterna kunna hanteras inom befintliga ramar. Någon övergripande bedömning av eventuella andra ekonomiska konsekvenser för den svenska statsbudgeten har ännu inte genomförts.

Kommissionen lyfter fram ekonomiska intressen som en aspekt som talar för viseringsfrihet bland annat för energiimport, handel och turistnäringen. Kommissionen har inte presenterat någon jämförelseanalys av förslaget. Ytterligare förslag om viseringsfrihet för andra Golfstater har aviserats i syfte att uppnå regional koherens.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen kan stödja förslaget om viseringsfrihet för Kuwait och Qatar. Regeringen ska verka för att, under förhandlingarna om viseringsfrihet, stärka samarbete kring bland annat återtagande och säkerhet samt efterlevnad av mänskliga rättigheter. Regeringen verkar även för att avtalen ska innehålla nödvändiga säkerhetsgarantier.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ett flertal medlemsstater ställer sig positiva till kommissionens förslag.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har skickats till berörda myndigheter för synpunkter. Deras ståndpunkter är dock ännu inte kända.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden utgörs av artikel 77.2 a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut fattas genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet, det vill säga Europaparlamentet är medbeslutande och rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Beslut som fattas med stöd av artikel 77.2 a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt faller inom unionens exklusiva kompetens.

Subsidiaritetsprincipen är således inte tillämplig. Förslaget bedöms vara 2021/22:FPM94
förenligt med proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget presenteras på rådsarbetsgrupp-nivå i maj 2022.

4.2 Fackuttryck/termer